

Pohraniční stráž

Proud tisíců Čechů a Slováků do západních okupačních zón Rakouska a Německa po únoru 1948 znamenal potencionální nebezpečí pro komunistický režim. Snažil se jim proto všemožně v odchodu do exilu zabránit a neúspěšné pokusy přísně trestal. Současně se snažil zabránit přechodům hranice kurýrům západních zpravodajských služeb, kteří v ČSR plnili zpravodajské úkoly.

Nejefektivnější způsob ostrahy hranice spočíval v přechodu na vojenské střežení podle sovětského vzoru. Na základě zákona č. 69/1951 o ochraně státních hranic vznikla Pohraniční stráž (PS). Současně došlo k markantnímu nárůstu počtu strážců hranic, neboť k Pohraniční stráži byli masivně zařazováni vojáci základní služby.

Na hranicích byla vytvořena dvě pásma – hraniční a zakázané. V hraničním pásmu o šířce 12 až 15 km mohli žít jen prověřeni občané. Do zakázaného pásma o šířce zhruba 2 km nikdo kromě pohraničnicků nesměl a byly v něm demolovány všechny stavby. Pohraniční stráž zde vybudovala ženíjně-technické zabezpečení hranice, které mělo ztížit postup uprchlíkům i kurýrům přicházejícím do ČSR. Nejznámější byl plot z ostnatého drátu, postavený ve třech řadách za sebou a v prostřední stěně opatřený vodiči vysokého napětí, používaný v letech 1953 až 1966. Byl zesílen kontrolním orným pásem, pozorovatelnami a místy i minovým polem.